

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Mateřská škola, Praha 4, Matěchova 1069

Matěchova 1069, 140 00 Praha 4 Krč

Identifikátor zařízení: 600 036 511

Zřizovatel: Městská část Praha 4, Tábořská 35

Školský úřad v Praze 4, Na Strži 35

Termín konání komplexní inspekce: 23. - 25. října 2000

Čj.	015 320/00-1029
Signatura	ka4au112

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola je trojtřídní, ve třídách heterogenního složení je zapsáno pro tento školní rok 72 dětí. Výjimka oproti vyhlášce č. 35/1992 Sb. o mateřských školách, je schválena. Kapacita školy v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je 90 dětí. Dvanáct dětí má odklad povinné školní docházky. Kromě dětí české národnosti do mateřské školy dochází Vietnamec, Srbka, Tunisani, Ukrajinci, celkem šest dětí cizí národnosti, bez adaptačních problémů.

V budově mateřské školy jsou některé místnosti pronajaty SOU a Praktické škole se zaměřením na kuchařské práce. Přesná práva a povinnosti jsou vymezeny v provozním řádu. Při výuce žáků se využívá provozu mateřské školy ve vzájemné spolupráci. Kuchařky mateřské školy jsou zároveň mistry odborného výcviku. Vzhledem k déletrvající existenci Praktické školy v této budově jsou již pravidla soužití zakotvena a nejsou patrné problémy. Hygienická stanice provádí v obou školách pravidelnou kontrolu.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Mateřská škola se ve své koncepci orientuje na vytváření systému rodinné výchovy se zaměřením na rozvoj sociálního učení. Výrazným rysem je netradiční spolupráce se SOU a Praktickou školou. Žáci této školy zde vykonávají praxi při přípravě stolování a při kuchařských pracích.

V plánování vzdělávací práce se učitelky orientují podle Časově tematických plánů k Programu z roku 1984 (pro homogenní věkové složení tříd), takže jejich efektivita je spíše nižší. Vycházejí z pravidelných měsíčních pedagogických porad, při kterých se rámcový plán či spíše téma na další měsíc vytvoří ústně, popřípadě se o tom provede záznam do zápisu z porady. Jako metodický materiál používají učitelky současné publikace doc. E. Opravilové Jaro, Léto, Podzim, Zima a metodické podklady nakladatelství Raabe. Využívání těchto materiálů dává učitelkám dostatek podnětů, jejich činnost však bez písemných plánů nemůže být dostatečně předem připravená. Tento způsob plánování nevytváří kontinuální systém a nenavazuje na úkoly ročního plánu či koncepční záměry. Navíc kontrolou zápisů o uskutečněné vzdělávací činnosti bylo zjištěno, že jsou progresivní náměty a činnosti málo využívány.

Podmínky vzdělávací činnosti

Vzdělávací činnost mateřské školy zajišťuje sedm učitelek, dvě z nich přijaté na poloviční pracovní úvazek. Všechny učitelky jsou pedagogicky i odborně způsobilé, dvě mají vysokoškolské vzdělání. Věkové složení sboru je od 35 do 55 let, délka praxe je u všech učitelek dostatečná. Všechny učitelky mají pozitivní vztah k dalšímu vzdělávání.

Budova školy je účelovým zařízením, prostorové podmínky místností jsou příznivé. Třídy jsou členěny herními koutky, uspořádání nábytku umožňuje volnou nabídku hraček i pomůcek pro děti. Estetika tříd je závislá na jednotlivých učitelkách a jejich volbě dekorace, výzdoba dětskými pracemi je méně častá. Vysokou úroveň mají nově zrekonstruovaná sociální zařízení. Tepelné i světelné podmínky včetně zajištění bezpečnosti dětí dobře vyhovují požadavkům na předškolní zařízení. Vybavení školy nábytkem, hračkami a pomůckami je průběžně

obměňováno a modernizováno. Dětská i učitelská knihovna disponuje dostatečným počtem nových i tradičních titulů, volná dostupnost knih pro děti není umožněna.

Zahrada mateřské školy je nově vybavena a vkusně zařízena. Její prostory jsou pro trojtřídní školu spíše menší.

Psychohygienické podmínky jsou naplňovány vyvážeností denního režimu, který vychází z klasického dělení činností, dopřává však dětem dostatek spontánních aktivit, možnost pohybu, pobyt venku. Některé ze zájmových aktivit jsou sice zařazovány v dopoledních hodinách, ale vzhledem k jejich malému počtu příliš nenarušují program školy. Nižší potřeba spánku u nejstarších dětí je využívána k logopedickým cvičením, přípravě na základní školu či ke hram. Pitný režim je zaveden, avšak není dostatečně nabízen.

Spontánní a řízené činnosti

Organizace, formy a metody vzdělávací práce

Při inspekční činnosti byly provedeny hospitace u všech učitelek i ředitelky školy. Časový prostor pro řízené i spontánní činnosti je dostatečný, stanovený režim dne je možné flexibilně přizpůsobit.

Zaměření školy na rozvoj sociálního učení a práci ve věkově smíšených skupinách se příznivě odráží ve spontánních činnostech. Jejich nabídka je pestrá, vybavení hračkami a hracími kouty působí na děti podnětně. Organizace her byla v některých třídách poněkud ovlivněna snahou učitelek o jejich klidný průběh a nepřispívala k patřičnému využití prostoru třídy. Děti si hrají ve skupinách, jsou schopny vzájemné spolupráce, která je učitelkami podporována. Při hře je poskytována možnost dokončení činnosti i dostatek času pro individuální tempo dětí. Méně pozornosti bylo při hrách věnováno rozvoji kreativity dětí, podpoře progresivních metod a forem práce.

V řízených činnostech hospitace prověřovaly úroveň pohybové výchovy, rozvíjení poznání, jazykové a literární výchovy. Kvalita práce nebyla jednotná, u některých učitelek se projevovala snaha o integraci vzdělávacích činností do přirozených bloků, jiné obtížně zvládaly organizaci a kázeň dětí i v klasických metodách. Učitelky užívaly při vedení vzdělávacího procesu frontální formy práce, dle potřeby se ale dětem uměly věnovat individuálně. Inovativní metody práce, ve kterých děti samy aktivně participují, se vyskytovaly velmi zřídka, např. ve vhodném využití prožitků z předchozího výletu v literární výchově. V jazykové výchově se tyto žádoucí formy působení vzhledem k nesprávné organizaci a přemíře úkolů nemohly uplatnit. Některé požadavky na děti v rozumové výchově nebyly přiměřené věku. Také kvalita pohybových činností byla rozdílná. V některých třídách byla věnována péče zdravotním a relaxačním cvikům, méně efektivně byla zařazována přirozená cvičení a účinné pohybové hry, které děti uspokojují. Naopak ve druhé třídě byla shledána promyšlená sestava cvičení včetně nabídky volby her dětmi. Věková diferenciací úkolů byla ve vzdělávací práci málo patrná. Rovnoměrnost zařazování vzdělávacích činností je zajištěna.

Organizace přechodů mezi jednotlivými činnostmi je většinou plynulá, pozitiva byla zjištěna ve fixaci hygienických a sebeobslužných návyků. Účast dětí při přípravě stolování není požadována, protože veškeré tyto práce vykonávají žáci Praktické školy formou své praxe. Tento nedostatek je na druhé straně vyvažován příležitostmi vzájemného poznávání žáků obou škol, zvláště přítomnost dospívajících chlapců je při nedostatku mužského prvku v mateřské škole přínosná.

Velká pozornost je věnována přípravě a nácvikům programů dětí na nejruznější slavnosti a veřejná vystoupení.

Motivace a hodnocení

Ve spontánních činnostech byla pro děti dostatečnou motivací nabídka hraček a případné začlenění učitelky do hry. Průběžnou motivací k činnosti pak byla pochvala a povzbuzení dětí, méně obvyklé bylo vedení dětí k sebehodnocení.

Motivace řízených činností nebyla vždy dostatečně účinná, následkem toho se projevovala nižší schopnost koncentrace a nekázeň dětí. Učitelky se snaží využívat přirozené zpětné vazby ve fixaci poznatků a pozitivního hodnocení. Záměrná podpora rozhodovacích schopností dětí a jejich nezávislosti na učitelce byla zaznamenána velmi sporadicky.

Interakce a komunikace

Při hrách a spontánních činnostech panovala ve všech třídách příznivá atmosféra. Učitelky umí současně i pozitivně komunikovat s rodiči, kteří přicházejí s dětmi do tříd. Dobře využívají zapojení rodičů do výchovného procesu nápaditými formami. Vztahy mezi učitelkami a dětmi jsou přirozené, ve vzájemné interakci, bez projevu dominance ze strany učitelek. Děti se k učitelkám chovají s důvěrou, pozitivně se projevuje individuální péče o děti z méně podnětného rodinného prostředí. Vztahy mezi dětmi jsou příznivě ovlivňovány heterogenním seskupením, projevy agrese či konfliktní situace se prakticky nevyskytovaly.

Při řízených činnostech učitelky také usilují o pozitivní prostředí na základě uplatňování partnerských vztahů. Jejich dominantní postavení anebo mentorství se při vzdělávací práci neprojevuje, jejich verbální projev však v poměru k dětem převažuje. Při vedení komunikace učitelek s dětmi není využito rozvíjejícího charakteru kladených otázek, v projevu dětí je málo podporována jejich spontaneita. V mluvním projevu učitelek se někdy vyskytovala přemíra zdvořilostí či nespisovných výrazů.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Plánování vzdělávací činnosti vychází z klasických i současných materiálů, bez písemného zpracování však nevytváří kontinuální systém a dosahuje průměrné úrovně.

Personální podmínky školy jsou vzhledem ke způsobilosti učitelek i jejich vztahu k průběžnému vzdělávání vynikající. Materiální i psychohygienické podmínky jsou velmi dobré.

Kvalita řízených činností není zcela jednotná, vyskytují se pozitiva i negativa. Koncepční záměry jsou naplňovány v rozvoji sociálních vztahů při heterogenním uspořádání tříd a individuálním přístupu k dětem z nepodnětného rodinného prostředí. Pojetí vzdělávání však preferuje užívání klasických frontálních nepřiliš aktivizujících metod a forem práce. Organizace, motivace i komunikace řízených činností mají průměrnou úroveň.

Ve spontánních činnostech je respektována osobnost dítěte, učitelky převážně zvládají svou stimulující funkci. Organizace, motivace i interakce spontánních činností tak dosahuje nadprůměrné úrovně.

Na základě vyváženosti pozitiv i negativ ve všech oblastech je vzdělávací práce hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy vychází z podmínek mateřské školy, zejména z věkově smíšeného uspořádání tříd a ze spolupráce se SOU a PŠ. Při tvorbě koncepce ředitelka částečně využila experimentálního projektu alternativního modelu Dr. J. Fellnerové z počátku devadesátých let. Koncepce stanoví cíl, základní principy vzdělávací práce, nabízené aktivity a spolupráci s rodiči. Na koncepci navazuje Roční plán, kde jsou vytyčeny hlavní úkoly pro tento rok: rozvoj sociálního učení formou práce ve smíšených skupinách a zaměření na děti z nepodnětného prostředí. Dalším z hlavních úkolů je příprava oslav založení školy a příprava dětí na vstup do základní školy. Plán je doplněn prostředky realizace, výčtem akcí školy pro tento rok a plánem pedagogických porad. Osobní zodpovědnost a termíny plnění v plánu nejsou vymezeny. Systémová návaznost koncepčních záměrů v plánech vzdělávací práce nebyla prokázána.

Organizování

Vytvořená organizační struktura vychází z prostupnosti činnosti ředitelky všemi oblastmi vzdělávací práce i řízení a ze vzájemné důvěry mezi ředitelkou a zaměstnanci. Povinnosti pedagogických i provozních zaměstnanců jsou dány v provozním řádu a Řádu školy. Rozpis služeb učitelek je pečlivě sestaven tak, aby umožňoval souběžné působení učitelek, což je při stanovené koncepci žádoucí. Docházka všech zaměstnanců je vedena. Provoz mateřské školy byl po dohodě s rodiči prodloužen do 17.30 hod.

Pravidla společného soužití se žáky Praktické školy jsou dány zpracovaným provozním řádem objektu a školní kuchyně, jsou vyvěšeny na nástěnkách. Ředitelka školy dobře zvládá koordinaci potřeb mateřské školy a žáků SOU. Nevýhodou je pouze omezení uplatnění předškolních dětí při sebeobsluze a stolování, neboť veškeré práce vykonávají žáci Praktické školy.

Veškerá dokumentace je vedena v plném rozsahu, s mimořádnou pečlivostí.

Informační systém uvnitř školy je založen na denním osobním styku ředitelky se všemi zaměstnanci a na kvalitních plánovaných pedagogických a provozních poradách. Jejich frekvence je 1x měsíčně, v případě potřeby svolává ředitelka operativní rady. Také vnější informační servis má standardní charakter, škola je plně otevřena rodičům a úzce s nimi neformálně spolupracuje. Z rozhovoru s rodiči během inspekční činnosti lze usuzovat na jejich plnou spokojenost s mateřskou školou. Nedostatkem je nižší informovanost rodičů o náplni vzdělávací činnosti, nástěnky jsou užívány spíše pro záležitosti organizační. Pozitivem je skutečnost, že každý z rodičů dostává zápis ze schůzek registrovaného rodičovského sdružení a je tak plně informován o událostech. Noví rodiče jsou seznamováni s potřebami dětí ve Zpravodaji, který dostávají při zápisu. Nezanedbatelnými příležitostmi ke vzájemnému sbližování a spolupráci jsou společné akce, která škola v hojném počtu pro děti a rodiče pořádá a jejich dopad rovněž pozitivně ovlivňuje prezentaci školy na veřejnosti. Aktivita školy v této oblasti je mimořádná, ředitelka školy tak naplňuje potřebu mezilidských vztahů mezi zaměstnanci, rodiči i veřejností.

Spolupráce s PPP je funkční. Psycholožka navštěvuje mateřskou školu dvakrát ročně a podle potřeby školy kdykoli na požádání.

Mateřská škola nabízí dětem zájmové aktivity v kroužcích výuky hry na flétnu, angličtiny a v předplaveckém výcviku. V rámci přípravy dětí na školu v druhém pololetí začíná práce v kroužku s názvem Hrajeme si na školu. V době před plánovanými slavnostmi je v akci hudebně pohybový kroužek, který se věnuje nácviku programu. Do těchto událostí ředitelka zapojuje i provozní zaměstnance školy a žáky Praktické školy.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy má aktivní přístup ke vzdělávání a jde ostatním pracovnícům osobním příkladem. Dvě pedagogické pracovnice mají vysokoškolské vzdělání, avšak nikoli pro učitelství mateřských škol (logopedie, speciální pedagogika, psychoterapie). Pro další vzdělávání organizují semináře na pracovišti, mnohdy víkendového charakteru. Při organizování vzdělávacích akcí spolupracuje ředitelka školy s ředitelstvím Praktické školy. Akcí v Pedagogickém centru se v letošním roce neúčastní. Ředitelka školy uplatňuje spíše liberální styl řízení a usiluje o týmovou spolupráci na základě vzájemné důvěry. Kritéria hodnocení jsou zpracována, systém hodnocení je diferencován minimálně.

V řídicí práci ředitelky školy je třeba ocenit její schopnost vytvářet příznivou atmosféru a kladné mezilidské vztahy na pracovišti.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti není písemně zpracován, systém kontroly je však vytvořen. Ředitelka provádí především každodenní kontroly celého provozu, výsledky řeší okamžitě. Poměrně dost času věnuje hospitační činnosti. Sleduje úroveň vzdělávací práce nejen ve třídách mateřské školy, ale i v provozu, kde praktikují žáci SOU. Hospitace pečlivě eviduje na připravených formulářích, které obsahují základní údaje, popis průběhu i hodnocení. Učitelky jsou s výsledky prokazatelně seznamovány. Ředitelka školy se snaží učitelky motivovat především pozitivním hodnocením, ale tím dochází k tomu, že závěry hospitací obsahují jen minimum metodických doporučení či připomínek. Učitelky tak nemají dostatečnou oporu při volbě metod, prostředků a forem práce, což se projevilo ve výsledcích hospitační činnosti během inspekce.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční záměry vycházejí z potřeb a podmínek školy, jejich provázanost se vzdělávacími plány je částečná. Úroveň plánování je spíše nadprůměrná.

V organizování a vedení lidí prokazuje ředitelka škola velmi dobré schopnosti, daří se jí získat spolupracovníky pro své záměry a prosazovat je. Organizování a motivování má velmi dobrou úroveň.

Systém kontroly je vytvořen, míra náročnosti na úroveň vzdělávací práce není vždy dostatečná. Účinnost kontrolních mechanismů je hodnocena jako průměrná.

Celková úroveň řízení je kvalifikována jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 692/99
- Zřizovací listina z. 14. prosince 1995
- Koncepce a roční plán škol pro školní rok 2000/2001
- Rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky
- Přihlášky a evidenční listy dětí
- Přehledy výchovné práce a docházky dětí
- Rozpis služeb
- Provozní řád, organizační řád
- Řád školy
- Zápisy pedagogických rad
- Hospitační záznamy
- Personální dokumentace
- Výroční zpráva

ZÁVĚR

Pozitiva:

- dobré výsledky spolupráce mezi mateřskou školou a Praktickou školou
- pozitivní atmosféra tříd
- motivace pracovníků k dalšímu vzdělávání
- prezentace školy na veřejnosti
- individuální přístup k dětem, péče o děti ze sociokulturně nepodnětného prostředí

Negativa:

- nedostatečné uplatňování současných metod a forem ve vzdělávací práci
- nižší efektivita kontrolního systému
- v plánování vzdělávací práce není ujasněný kontinuální systém
- neúčinná motivace řízených činností

Od minulé inspekce se v mateřské škole výrazně zlepšilo materiálně-technické zabezpečení, a to ve vybavení školní zahrady i interiéru. Pozornost byla věnována stanovení pravidel vzájemného soužití Praktické školy a mateřské školy, takže současná spolupráce přináší dobré výsledky.

Vzhledem k těmto pozitivním změnám a úsilí ředitelky o týmovou spolupráci hodnotíme celkovou úroveň mateřské školy přes některé rezervy v pedagogickém procesu jako spíše nadprůměrnou.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jindra Černá	.Jindra Cerná v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	PaedDr. Alice Bláhová	.Alice Bláhová v. r. .

V Praze dne 6. listopadu 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .15. 11. 2000

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení	Podpis
PhDr Marie Švarcová	Marie Švarcová, v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-11-29	015 356/00-1029
Zřizovatel	2000-11-29	015 357/00-1029

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		bez připomínek